अथ सप्तमोऽनुवाकः।

षष्ठे होतृप्रशंसाप्रसङ्गेन क्रतूनामृत्विग्विशेषं व्यवस्थाप्य अग्निहोत्रस्य तन्मध्ये प्राशस्त्यं दर्शितम्। अथ तस्मिन्नग्निहोत्रे सर्व्वक्रतुसद्भावसम्पादनेन तदग्निहोत्रं सप्तमे प्रशंसति। तत्रादौ होतृमन्त्राणां प्रजापतेः शरीररक्षकत्वं दर्शयति। "प्रजापतिः पुरुषमसृजत। सोऽग्निरब्रवीत्। ममायमन्नमस्त्विति। सोऽबिभेत्। सर्व्वं वै मायं प्रधक्ष्यतीति। स एताꣳश्चतुर्होतृनात्मस्परणानपश्यत्। तानजुहोत्। तैर्वै स आत्मानमस्पृणोत्" इति। प्रजापतेः पूर्व्वमशरीरः सन् पूर्व्वानुवाकोक्तक्रमेण कुसिन्धादिलोमान्तैः सर्व्वैश्चैकं पुरुषाकारं देहं असृजत। तदानीमग्निस्तं देहं दृष्ट्वा सोऽयं पुरुषं ममान्नमस्त्विति अब्रवीत्। ततः स प्रजापतिः पुरुषाकारमेव सर्व्वमप्ययमग्निर्धक्ष्यतीति भयमापन्नः होतृमन्त्रानात्मस्परणान् स्वशरीररक्षकत्वेन प्रीतिहेतून् अपश्यत्। तान् ऊत्वा तैः स्वदेहं प्रीतमकरोत् रक्षतीत्यर्थः॥

होतृमन्त्रेषु च दशहोतुः प्रथमभावित्वात् तस्याग्निहोत्रप्रक्रमरूपत्वात् अग्निहोत्रहोमेनैव सर्व्वरक्षां विवक्षुरादौ कुसिन्धरक्षां दर्शयति। "यदग्निहोत्रं जुहोति। एकहोतारमेव तद्यज्ञक्रतुमाप्नोत्यग्निहोत्रम् [१]। कुसिन्धञ्चात्मनः स्पृणोति। आदित्यस्य च सायुज्यं गच्छति" इति। यदा पुरुषोऽग्निहोत्रं जुहोति तदा पूर्व्वोक्तरीत्या तस्य एकहोतृकत्वादेकहोतृकं यज्ञक्रतुं प्राप्नोति। तत्फलभूतादित्यस्य च सायुज्यं गच्छति, आत्मनः कुसिन्धञ्च स्पृणोति रक्षतीत्यर्थः॥